

Шкварчук О.О.

*студентка філологічного факультету,
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича*

ЖИТТЄВИЙ І ТВОРЧИЙ ШЛЯХ ГЕОРГІЯ ІВАНОВИЧА ХОДОРОВСЬКОГО – ЛІКАРЯ, ВЧЕНОГО, ПОЛІТИКА, ДИПЛОМАТА, ГРОМАДСЬКОГО ДІЯЧА

В історії України залишили свій слід тисячі видатних особистостей, які жили в різні епохи й уславилися в різних сферах діяльності. Серед них – державні діячі, науковці, інженери, архітектори та художники, вчителі. Пам'ять про них завжди буде увіковічено в історію України.

Особливо нам запам'яталися люди, які зробили все, для того, щоб наша Україна процвітала та ніколи не схиляла свою голову перед іншими державами. Ми повинні пам'ятати цих людей, саме так ми зможемо віддати їм належне за невтомний їх труд та відданість своїй країні й народу.

Хочеться виділити надзвичайно хорошу людину, вченого, політика, дипломата, Надзвичайного і Повноваженого Посла України, видатного громадського діяча, депутата Верховної Ради України І скликання, депутата Чернівецької міської ради 4-х скликань – Георгія Івановича Ходоровського.

Науково-викладацька, громадсько-культурна, дипломатична та політична спадщина Г.І. Ходоровського є значним додатком у розвитку та популяризації вітчизняної фізіологічної науки і разом з тим потребує повного висвітлення в українській історіографії.

Відсутність спеціальних праць, у яких ґрунтовно було б опрацьовано спадщину вченого, посилює актуальність дослідження. Окрім цього, постать Георгія Івановича для України є цікавою і тим, що вчений зробив вагомий внесок в історію незалежної України, утвердження її позитивного іміджу на міжнародній арені.

На основі опрацювання джерел та літератури автор мала на меті розкрити й узагальнити науково-викладацьку, освітню, політичну і громадську діяльність Георгія Івановича Ходоровського, його роль у вивченні фізіологічних особливостей людини. Завдяки використанню різних методів дослідження, як загальнонаукових, так і спеціальних, нам вдалося досягнути поставленої мети. В ході роботи було з'ясовано, що викладацька, громадська та політична спадщина Г.І. Ходоровського видається нам досить значною.

Зусиллями вченого було підготовлено значну кількість наукових кадрів медичної науки, міжнародних відносин, менеджменту та маркетингу, а також розроблено методичні рекомендації по різній тематиці, видані підручники. Все це сприяло підвищенню якості медичних та фізіологічних знань.

Творчий здобуток Г. Ходоровського включає понад 300 друкованих праць з питань біології, медицини, міжнародних відносин, 12 монографій і навчальних посібників українською, російською і англійською мовами, трьох винаходів та

понад 20 рацпропозицій, 7 підготовлених кандидатів медичних наук та 14 магістрів з міжнародних відносин.

Вчений зробив помітний внесок в удосконалення навчально-методичної роботи, розвиток науки і підготовку лікарських і науково-педагогічних кадрів. Видані за його співавторством 9 навчальних посібників активно користуються популярністю не тільки в Україні, а й за її межами. Доклав багато зусиль для формування позитивного образу України як миролюбної, без'ядерної і позаблокової держави. Налагодив першочергову договірно-правову базу, двосторонні економічні, торговельні та культурні зв'язки між Україною та Індією. Крім того Георгій Іванович має 3 патенти на винаходи.

Актуальність теми полягає в тому, що об'ємність доробку Ходоровського і досі малознаного у широких наукових колах, потребує детального дослідження, вивчення та ознайомлення молодого покоління з його науковою спадщиною, яка є гідною великої і нелегкої історії вченого. Вивчення персоналій необхідне для популяризації досягнень видатних особистостей, які зробили вагомий внесок у суспільно-політичному, економічному та науковому розвитку країни.

Мета дослідження. Мета нашої роботи полягає в тому, щоб висвітлити надзвичайно великий внесок вченого, дипломата і громадсько-політичного діяча в українське суспільне життя другої половини ХХ – початку ХХІ століття.

Перед нами поставлені такі **завдання**:

- визначити й обґрунтувати головні етапи життєвого шляху Г.І. Ходоровського та становлення його як особистості;
- узагальнити й увести у науковий обіг нові та маловідомі факти біографії вченого;
- висвітлити наукову, політичну, громадську та дипломатичну діяльність науковця.

Об'єктом дослідження виступає опрацювання різних джерел щодо життєвого шляху, громадсько-політичної та викладацької діяльності Г.І. Ходоровського.

Предмет дослідження становить життєвий шлях Г.І. Ходоровського, його викладацька, а також наукова та політично-громадська діяльність.

Хронологічні рамки дослідження обумовлені тематичною спрямованістю з 28 серпня 1939 р. по 2013 р., тобто період життя і діяльності Георгія Івановича Ходоровського.

Методи дослідження, якими керувався автор у дослідженні теми послуговували принципу історизму й об'єктивності з урахуванням конкретно-історичних чинників, які зумовили формування і становлення Г.І. Ходоровського як лікаря, науковця, політика та дипломата. У роботі були використані загальнонаукові і конкретно-історичні методи дослідження, зокрема проблемно-хронологічний, конкретно пошуковий, історико-структурний. Архівні матеріали, які автор мав можливість використати, це особова справа Г.І. Ходоровського, яка зберігається в архіві Чернівецького державного медичного університету та оригінали робіт Г.І. Ходоровського на здобуття вчених ступенів кандидата, професора та доктора медичних наук, що зберігаються у архіві БДМУ, друга категорія джерел складається зі спогадів,

подяк, привітань про Г.І. Ходоровського його колег, студентів, друзів, співробітників та знайомих, таких як: В.П. Пішак, В.І. Ясінський, М.В. Павлюк, І.П. Катеренчук, Н.В. Карвацька та багато інших.

Наукова новизна. В даній роботі вперше виконане комплексне дослідження недостатньо висвітленої до цього часу проблеми. У процесі вивчення теми було отримано та введено в науковий обіг значну кількість фактичного матеріалу, а також архівних джерел і систематизовано творчу спадщину вченого.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що подані у роботі матеріали дозволять знайти потрібну інформацію про вченого і його доробок, що значно полегшить роботу шукача, краєзнавця та всіх, хто цікавиться розвитком фізіологічної науки в Україні ХХ – початку ХХІ ст. Зібраний фактичний матеріал, висновки можуть стати підґрунтям для подальших досліджень у цій царині, підготовки узагальнюючих праць з історії розвитку фізіологічної науки загалом.

Наступний вид джерел представлений працями вченого. Це його монографії, підручники, статті, науково-популярні праці, навчальні посібники для вищих навчальних закладів.

До джерел відносимо також статті Г. Ходоровського друкованих у газетах та журналах. Георгій Іванович написав більше 300 різних публікацій по фізіології, менеджменту та маркетингу. Аналіз статей періодики дозволяє глибше ознайомитись із творчою лабораторією вченого, довідатись про нього як про людину і громадянина.

Історіографію з проблеми можна поділити на 3 групи. Перша група являє собою матеріали і відомості про життя і творчість вченого, видання яких присвячене його ювілеям,. Друга група – це творча спадщина, третя група – оцінка результатів діяльності вченого у різного роду виданнях.

Народився Георгій Іванович Ходоровський 28 серпня 1938р. у с. Товтри, Заставнівського району, Чернівецької області, в простій незаможній селянській родині, навчався в Заставнівській середній школі.

Після закінчення Заставнівської середньої школи Георгій Іванович вступає до Чернівецького медичного інституту, який з відзнакою закінчує в 1961 році і зразу ж вступає в аспірантуру на кафедру нормальної фізіології, виконує й успішно захищає кандидатську дисертацію і працює спочатку асистентом, потім доцентом рідної кафедри [1-2].

А далі настають найбільш цікаві роки наукової, громадської та політичної діяльності Георгія Івановича

Для початку МОЗ СРСР пропонує йому протягом року удосконалити знання англійської мови при ВНЗ м. Москви. Після закінчення цих курсів він направляється на чотири роки в Замбійський університет для викладання фізіології його студентам. Одночасно Георгій Іванович обіймає цілий ряд адміністративних та громадських посад – голова профкому посольства СРСР, керівник експедиції ВООЗ, член редколегії журналу ЮНЕСКО «Здоров'я», вивчає особливості зобної ендемії, що лягло в основу його профілактики зобу в Замбії [3].

Після повернення до Alma Mater поряд з роботою на кафедрі працює проректором з наукової роботи, завідувачем кафедри з 1980 по 1987 рр. та з 2001 по 2005 рр.

З 1987 по 1989 рр. Георгій Іванович працював радником ректора Кабульського медичного інституту та міністра охорони здоров'я Афганістану, працював у торгпредставництві Посольства СРСР в Афганістані [4].

Тривалий час Г.І. Ходоровський працював на високих державних та дипломатичних посадах і зробив значний внесок у розбудову незалежної України. З 1990 по 1994 рік він був депутатом Верховної Ради України, де очолював Постійну комісію «У справах жінок, охорони здоров'я, материнства, дитинства і сім'ї» [5].

У 1992 році Георгій Іванович переведений до Міністерства закордонних справ України на посаду Посла з особливих доручень, а з 1993 по 1998 рр. – Надзвичайний і Повноважний Посол України в Індії. За сумлінну працю на цих посадах Указом Президента України йому присвоєно вищий в дипломатії пожиттєвий ранг – Надзвичайний і Повноважний Посол України. В Індії Ходоровський відзначений «Премією Індіри Ганді» та відзнакою «За зміцнення миру і дружби народів» Індо-Європейською асоціацією (Республіка Індія) [6].

Георгій Іванович має великий досвід педагогічної та наукової роботи, зробив великий внесок в удосконалення навчально-методичної роботи, розвиток науки і підготовку лікарських та науково-педагогічних кадрів, підготував 7 кандидатів медичних наук [7] Він є співавтором 9 навчальних посібників, які користуються популярністю як серед студентів, так і серед педагогів України та за її межами. Наукові надбання Г. І. Ходоровського висвітлені в кандидатській та докторській дисертаціях, двох монографіях та понад 300 опублікованих працях. Має три патенти на винаходи, у тому числі виданий «Роспатентом». Серед них «Рефлексометр Ходоровського», який використовується в медицині й фізіології спорту, інгалятор-тренажер «Ендогенік-01», визнаний і сертифікований МОЗ України як пристрій медичного призначення [8].

Георгій Іванович є членом спеціалізованої вченої ради Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, що вкотре підтверджує його авторитет знаного науковця.

У 2000 році нагороджений дипломом та пам'ятною медаллю «За заслуги в розбудові економіки України та вагомий внесок у створенні гідного міжнародного іміджу нашої Держави», його ім'я занесене до «Золотої книги ділової еліти України» і до Української дипломатичної енциклопедії, у 2007 році нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України та Золотим орденом «Свобода і честь» всеукраїнського козацького війська.

Окрім науково-педагогічної діяльності в БДМУ Георгій Іванович є професором кафедри міжнародних відносин факультету історії, політології та міжнародних відносин ЧНУ ім. Ю. Федьковича, де читає предмети: «Історію дипломатії», «Дипломатична і консульська служба» та спецкурс – дипломатичний етикет і церемоніал. Протягом п'яти років роботи на цій посаді Г. І. Ходоровський підготував 14 магістрів з міжнародних відносин, деякі з них

працюють в дипломатичних установах України та послами України в зарубіжних державах.

Титанічна праця принесла Георгію Івановичу велике визнання та шану в університеті, місті, області, у країні, за кордоном [9]. Про нього можна сказати: «Він зробив себе сам». Висока працездатність, внутрішня самодисципліна, наполегливість і безумовна талановитість дозволили йому досягти всього того, чого він досяг.

Список використаних джерел:

1. Березка Г. Д. Література рідного краю. – Чернівці, 1993.
2. Бугайчук М. А., Дуб Р. Й. Література Буковини. – Чернівці, 1997.
3. Ходоровський Г. І. Червона калина. – Чернівці, 1998.
4. «Політика і час», журнал Міністерства МЗС, 1998. С. 32.
5. «Політика і час», журнал Міністерства МЗС, 1997. С. 15-16.
6. «Голос краю» газета № 35 за 24 серпня 2004. С. 6.
7. «Голос краю» газета № 7 за 14 лютого 2003. С. 4.
8. «Буковина» газета № 81 за 8 жовтня 1999. С. 912.
9. Фото і розповіді Г. Ходоровського.